

05 05 Aralık 2012

satış ve benzeri yöntemlerle değerlendirildi.

Bizim gibi borsaların bir başka özelliği şudur gelişmekte olan ülkelerde: Bu borsaların derinliği azdır yani sığ borsalardır, işlem hacimleri yetersizdir ve bu borsalar özellikle de önemli dış açıklar veren ülkelerde yabancı sermaye hâkimiyetine çok kolayca konu olurlar, Türkiye'de olduğu gibi, yabancı sermaye borsadaki işlemlerin önemli bölümünü temsil eder duruma gelirler. Dolayısıyla burada, şimdi, İstanbul'u finans merkezi yapmak adına mekânsal birliği sağlamak ve idari kararlarla bir finans merkezi oluşturmak gerçeklikten uzak bir olaydır. Gerçekten uzaktır çünkü borsalar kendi içsel dinamikleriyle kurulmadıkları zaman eğreti dururlar ve derinlikleri oluşmaz. Dış açık veren ülkelerde özellikle zordur ama buna birtakım yamalarla, işte Altın Borsasını da katalım, İzmir'den Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsasını da katalım üzerinden bir derinlik sağlamanız mümkün değildir.

Aslında İzmir'de Vadeli İşlem Borsasının İzmir'in kendi dinamikleriyle kurulmuş ve çalışan -2005'ten itibaren- bir borsanın böylesine bir anlamda zorla el konularak İMKB'ye yani aslında şimdi yeni kurulan adıyla Borsa İstanbul AŞ'ye bağlanması, gerçekten bir zorla el koyma operasyonudur. Yıllık 3 milyar liralık bir işlem hacminden 440 milyar liralık yıllık işlem hacmine varan bir borsanın gerçekten iştah açıcı bir tarafı olduğu anlaşılıyor ama bu hem İzmir'e büyük bir haksızlık olmuştur hem de aslında bu haksızlık eklenen 9'uncu geçici maddeyle sürdürülmektedir. Bu maddenin (6)'ncı fıkrasının (b) bendiyle verilen pay, sahip oldukları bu şeyde, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası AŞ'de sahip oldukları pay oranının yüzde 5'le çarpılmasıyla bulunacak oran olarak, değer olarak saptanıyor. Bu çok yetersiz. İzmir'in talebi, bu zor alımın sona erdirilmesiydi ama şimdi hiç olmazsa bunun yüzde 8 olarak düzeltilmesidir. Bu konu geldiğinde öneriler verilecek.

Bir başka konu, yargı ve vergi silahı şimdiye kadar iktidar tarafından kullanılırken yani yargıyı bir silah olarak kullanırken, vergiyi bir silah olarak kullanırken şimdi de acaba, bu İzmir Borsasına el koyma operasyonunda olduğu gibi acaba SPK -ki bir dükalığa dönüştürülüyor, bir SPK dükalığı oluşturuluyor aşırı yetkilerle- ve BİAŞ yani Borsa İstanbul AŞ, acaba iktidarın, Hükûmetin yeni bir silahı hâline mi dönüşüyor? Temel soru budur. Yani örneğin bu BİAŞ yeni yapısıyla, mesela İslami holdingler gibi vatandaşın parasını kötüye kullanan, dolandıran şirketlerin üzerine gidebilecek mi, yoksa tam tersine birtakım kurumların ele geçirme operasyonuna aracılık mı edecek, birtakım kendisine biat etmeyen şirket ya da sermaye gruplarının üzerine bir baskı aracı olarak mı gidecek? Bunlar çok temel sorulardır. Tabii, bir başka mesele de denetim dışı bırakılmasıdır. Bir taraftan yüzde 49 hazine payı diyeceksiniz ama büyük bölümünün kamusal olduğu, sermayenin kamusal olduğu bir kuruluşu siz daha önce Yüksek Denetleme Kurulunun denetimine tabi olan bir İMKB'den... Biliyorsunuz, Yüksek Denetleme Kurulu Sayıştaya bağlandı ama şimdi siz Sayıştay denetimi dışına çıkararak kamu payı hakim bir kuruluşu, en azından bu süreç devam ettiği sürece, yani diğer bölümleri özelleştirmede süreci böyle bir kurumu siz denetimden kaçıracaksınız, Sayıştay denetiminden kaçıracaksınız, dolayısıyla, istediğiniz gibi at oynatmanın bir alanı hâline getireceksiniz.

Keza, bu TOKİ'ye arazilerin devri de benzer bir zor alım yöntemi olarak karşımızda durmakta.

Tabii, bir başka şey daha var: Sendikasılaştırma sonucunu verecek bir grev ve lokavt yasağı. Yani borsalarda böyle bir grev yasağının getirilmesi, gerçekten dünyanın hiçbir demokratik ülkesinde olmayan bir uygulamanın getirilmesidir. Bu grev yasağı ILO sözleşmelerine aykırıdır. Keza bazı sektörlerde grevlerin sınırlanabileceğine ilişkin ILO kararlarında borsalar, bankalar bu hizmet grupları arasında yer almamaktadır. Bu aynı zamanda Anayasa'nın 54'üncü maddesine, yani grev hakkını düzenleyen 54'üncü maddesine aykırıdır.

Bir şey daha söyleyeyim: Daha birkaç hafta önce burada Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu kabul edildi. Bu kanun kabul edilirken örneğin borsalar grev yapılamayacak sektörler arasında sayılmadı. Yani arada ne oldu, ne geçti? Şimdi, münferit birtakım yasalarla yeni sektörler ekleme, -Türk Hava Yollarında olduğu gibi- yeni sektörleri listeye ekleme gibi uygulamalara gidiyorsunuz. Yani bunun, bu tür yasakların bir emek düşmanı, bir örgütlenme düşmanı bir anlayışın tezahürü olduğunu bir kere daha belirtmek isterim. Bu tasarının gerçekten en önemli maddesi olan geçici 9'uncu maddesinin bir hülleyle yasaya eklenmesi, alt komisyonda bile görüşülmeden son dakikada eklenmesi, iktidar partisi milletvekillerinden bile kaçırılmış olması aslında nasıl bir yasama anlayışının burada geçerli olduğunu gösteriyor. Dolayısıyla bu tür bir yasama faaliyetinin -ki ana muhalefetpartisi büyük bölümüne destek veriyor, sadece bazı maddelerde çekinceleri var- iktidar partisinin görüşlerinin, önerilerinin, katkılarının hiçbir şekilde dikkate alınmaması AKP tarzı yasalaşma mantığının yeni bir örneğiyle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Bu bakımdan iktidarı uyarmaya, iktidarı doğruya davet etmeye burada devam etmek durumunda kalıyoruz. Umarım iktidar, Hükûmet bundan sonrası için belirli dersler çıkarır.

İlginiz için teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.